

<p>جلسه ۸۶</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره پنجاه و دوم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه پنجشنبه ۲۴ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۱ شوال المکرم ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

شماره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تصویب مرخصی آقایان میرزا عبدالله خان وثوق - نوبخت - بهار - زعیم - فرهمند بامداد -	۹۹۵	۹۹۶
۲	مذاکره نسبت بخر کمیسیون محاسبات مجلس راجع باستخدام مسیو اتوموزر تبعه آلمان برای مدیریت فنی مطبعه مجلس و تصویب آن	۹۹۶	۱۰۰۳
۳	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع بمطالبات کمیانی شنیدر کرور فرانسوی	۱۰۰۳	۱۰۰۹
۴	مذاکره نسبت بخر کمیسیون محاسبات مجلس راجع باستخدام مسیو ویلهلم وبر برای بکار انداختن ماشینهای مطبعه مجلس و تصویب آن	۱۰۱۰	۱۰۱۵
۵	قانون استخدام مسیو اتوموزر تبعه آلمان جهت مدیریت فنی مطبعه مجلس	۱۰۱۶	
۶	قانون استخدام مسیو ویلهلم وبر تبعه آلمان جهت مکانیکی و بکار انداختن ماشینهای مطبعه مجلس	۱۰۱۶	

بنام موافقت از نماینده محترم شما می‌کنم همراهی بفرمایند
و صد تومان دیگر هم اضافه کنند

رئیس - رای می‌گیریم آقایانیکه پیشنهاد آقای فیروز آبادی
را قابل توجه میدانند قیام فرمایند
(چند نفر قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد رای می‌گیریم ماده دوم
آقایان موافقین قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده سوم
(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۳ - بعد از انقضای مدت مبلغ دو بیست تومان
مخارج اباب مشار الیه منظور خواهد شد.

رئیس - آقای کازرونی
کازرونی - بنده موافقم
رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - بنده هم موافقم
رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - بنده عرض می‌کنم از اینجا ناآلمان
حق بکنفر مستخدمی که سه ماه زحمت کشیده و چیز
یاد گرفته است چقدر است؟ دو بیست تومان؟ آخر چرا
بنده هر چه در این جزئی ها مخالفت بکنم خواهند گفت
که در دو بیست تومان و سیصد تومان مخالفت میکنند ولی در
پانصد هزار تومان مخالفت نمی‌کنند ولی بنده امیدوارم
نسبت به چیزهایی که عقیده ندارم مخالفت کنم تا مقصود
برسم.

رئیس - آقای ارباب
ارباب کیخسرو - تصور میکنم این سوء تفاهم فقط برای
آقای فیروز آبادی حاصل شده است، بنده عرض نکردم که
این شخص سه ماه تحصیل کرده است بنده عرض کردم این
شخص متخصص بوده است در میکابیکه چون از کارخانه‌های
متعدد ماشین خریداری شده است و هر کارخانه هم بیک سبک

و سلبه مخصوص ماشین بیرون میدهد و هر مهندسی هم
نمی‌تواند در ماشین کارخانه‌های دیگری دخالت کند. لهذا
این شخص رفته است و اطلاعات کارخانجات دیگر را
هم تحصیل کرده است از این جهت بوده است بعلاوه
اگر آقای فیروز آبادی اشکال در خرج مسافرت بفرمایند
حق دارند برای اینکه ایشان اطلاع از فرنگستان ندارند
استدعا دارم نشان بدهند در تمام کنترانهای دولت کجا
این مبلغ نوشته شده هر کس هر چه باشد وقتی آمد باین
مملکت از روی معلوماتش حقوق می‌گیرد ولی بالاخره
مخارج مسافرت که فرق نمیکند!! اتومبیل است و راه آهن
همه اینها یک جور مخارج دارند بعلاوه استدعا دارم آن
لفظ (اباب) را هم باز گشت بفرمایند مثل همان فقره اول
رئیس - رای گرفته میشود بپاره سوم با تبدیل اباب
به بازگشت آقایان موافقین قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده چهارم
(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۴ - محل سکونت مشار الیه در اطلاق است
از اطاق های عمارت مطبوعه مجلس که سابق بالوازم امانتاً
بمشار الیه سپرده شده و در انقضای قرار داد مکلف است
رد نماید.

رئیس - آقای کازرونی
کازرونی - بنده کان می‌کنم این عبارت دیگر لزومی نداشت
که جای آن در یکی از اطاقهای مطبوعه مجلس است و
بعد پس میدهد منزلش را خود اداره مباشرت میدهد
هر کجا صلاح بداند

رئیس - آقای ارباب
ارباب کیخسرو - اینکه مخصوصاً جزئیات ذکر میشود
برای این است که ما مکرر امتحان کرده ایم اگر یک
تذکرات جزئی داده نشود بعدها دچار اشکال می‌شویم
از این جهت بوده است که این تذکر داده شده است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رای گرفته میشود بماده چهارم آقایانیکه
موافقت قیام فرمایند
(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد ماده پنجم
(بشرح آتی خوانده شد)

ماده ۵ - اداره مباشرت مجاز است برطبق ماده دوم
کنتران مستخدمین خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱
سایر شرایط را تعیین و کنترانرا امضا نماید

رئیس - مخالتی ندارد؟
(گفتند خیر)

رئیس - رای می‌گیریم به ماده پنجم آقایان موافقین
قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده الحاقیه
(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که متخصص مزبور مکلف است که بعد از انقضاء
مدت پنجنفر متخصص از اهل ایران تحویل بدهد
فیروز آبادی

رئیس - آقای فیروز آبادی
فیروز آبادی - غرضم از این پیشنهاد این بود که
لااقل وقتی که این شخص میخواهد برود یکطوری باشد
که ما محتاج نباشیم باینکه باز برای اینکار بکنفر استخدام
کنیم بنا بر این این پیشنهاد را کردم که پنجنفر را تعلیم
بدهد و یاد بدهد زیرا سوار کردن ماشین چندان اهمیتی
ندارد بنده تعجب میکنم از اهل این مملکت که نمیخواهند
چیز یاد بگیرند یا اگر بخوانند یاد بگیرند کسی نیست که یادشان
بدهد بنده نمیدانم چطور بهشان برنمیخورد آخر این چه
وضعی است؟

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - همان طور که در کنتران آن
شخص اولی بعرض رساندم اینجا هم يك ماده در کنتران
این شخص هست که عرض می‌کنم: (ماده ۵: مشارالیه
تعهد مینماید که از تعلیم دادن هرگونه اطلاعات فنی خود
در هر قسمت بمدير مطبوعه و هر يك از عمال مطبوعه بهر
عده که اداره مباشرت مجلس معین مینماید غفلت و مضایقه
نکنند ولی يك مطلبی آقای آقا سید یعقوب فرمودند که
فرصت نشد جواب عرض کنم بنده خیلی میل داشتم
فرصت بود و تمام این مواد بعرض آقایان میرسد که اگر
ممکن بود دولت هم این مواد را در کنترانها میگذاردند
اینجا مخصوصاً در این کنترانها بنده قید کردم که اگر
اینها غفلت نمایند مجازاتشان چیست و بعلاوه اگر
مورد محاکمه واقع شوند اینها تابع محاکمات مملکت ایران
هستند و بالاخره اینها تمام قید شده است و خودشان هم
امضا کرده اند

فیروز آبادی - وقتی که مقصود بنده تا این بشود و اینها
مجبور بیادادند باشند بنده پیشنهاد خود را مسترد
میدارم.

رئیس - در کلیات مخالتی نیست؟
(گفتند خیر)

رئیس - رای گرفته میشود باین کنتران که مشتمل
بر پنج ماده است آقایان که تصویب میکنند اوراق
سفید میدهند
(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده و نتیجه بقرار ذیل
حاصل گردید)

ورقه سفید علامت قبول ۹۱ - ورقه کبود علامت
رد ۱ -

رئیس - عده حاضرین نود و نه نفر با اکثریت نود و يك
رای تصویب شد.

صورت اسامی موافقین و مخالفین
اسامی موافقین:
آقایان: شیروانی - حاج آقا حسین زنجانی - احتشام

زاده - فرمند - زوار - دشقی - دکتر سنک - غلامحسین
 میرزا - عصر انقلاب - اعظمی - کازرونی - آقا سید
 یعقوب - میرزا سید علی - میرزا حسن آیه الله زاده -
 میرزا زاهد آشتیانی - ملک مدنی - مدرس - معتمدالتولیه
 میرزا حسنخان وثوق - بدر - خطیبی - امام جمعه اهر
 زعیم - آوائس خان مباحد - نفع الاسلامی - شیخ الاسلام
 ملایری - کی استوان - فومنی - اسکندر خان مقدم - طباطبائی
 دنیا - آقا سید علی اکبر آیه الله زاده - امیر تیمور کلالی
 نظام مافی - اسفندیاری - بیات - شریعت زاده - دولتشاهی
 حاج آقا رضا رفیع - حاج میرزا حبیب الله امین -
 بقوانی - حیدری - سید حسین آقابان - ملک ابرج پور
 تیمور - میرزا عبدالباقی - بامداد - جلائی - خواجوی
 ملک آرائی - حاج علی اکبر امین - ارباب کیخسرو
 وزیر - جوانشیر - مفتی - تقی زاده - فرشی -
 آقا علی زارع - معظمی - سهراب ساکینیان - صالحی
 محمد ولیمیرزا - خوئی - اسکندری - جالری زاده -
 ذوالقدر - دکتر رفیع امین - طاهری - ثابت -

ابراهیمی - میرنماز - عراقی - فرزند - دکتر مصدق
 افسر - حقنویس - میرزا ابراهیم خانب قوام -
 سید جواد محقق - دکتر لقمان - فهیمی - آقا زاده
 سبزواری - سید کاظم زردی - نجومی - افشار - الخمی
 محمود رضا - امام جمعه شیراز - امیر حسین خانب -
 دیوان بیکی - سلطان محمد خانب عامری - بی سلیمان
 اسم مخالف : حاج سید رضا فیروز آبادی

رئیس - لایحه تفریح محاسبات بودجه ۱۳۰۴ مجلس
 از طرف اداره مباشرت داده شده است مراجعه میشود
 بکمسیون محاسبات . جلسه آتیه روز شنبه دستور هم
 از قرار است که عرض میکنم :

اولا خبر کمیسیون بودجه راجع بکمپانی شنیدر کرزو
 ثانیاً خبر کمیسیون بودجه راجع به عباس خان کردستانی
 باز هم خبر کمیسیون بودجه راجع به فرخ خان ولد
 کاظمخان . مخالفی ندارد ؟
 (گفتند خیر)

(مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

استخدام مسیو اتوموزر تبعه آلمان جهة مدیریت فنی مطبعة مجلس

مصوب ۲۴ فروردین ماه ۱۳۰۶ شمسی

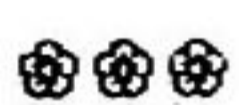
ماده ۱ - اداره مباشرت مجلس شورای ملی مجاز است مسیو اتوموزر تبعه آلمان مقیم فعلی طهران را از
 ۱۲ فروردین ۱۳۰۶ مطابق اول ماه اپریل ۱۹۲۷ لغایت سه سال شمسی برای مدیریت فنی مطبعة مجلس استخدام نماید
 ماده ۲ - حقوق سالیانه مشار الیه چهار هزار و دوست تومان خواهد بود که در آخر هر ماه شمسی
 سیصد و پنجاه تومان تأدیه شود .

ماده ۳ - بعد از انقضای مدت مبلغ دوست تومان مخارج بازگشت مشار الیه منظور خواهد شد .
 ماده ۴ - در صورتیکه مسیو اتوموزر با بقای این کنترات قبل از انقضای مدت خدمت وفات یابد فقط
 مبلغ سیصد تومان بعیال او پرداخته خواهد شد .

ماده ۵ - محل سکونت مشار الیه در طهران در خانه متعلق بمجلس شورای ملی است که سابقاً با لوازم
 آن برسم امانت بمشار الیه واگذار شده و در آخر مدت مکلف است خانه و اثاثیه را رد نماید .

ماده ۶ - اداره مباشرت مجلس مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کنترات مستخدمین خارجه مصوبه
 ۲۳ عفر ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کنترات را امضا نماید

اینقانون که مشتمل بر شش ماده است در جلسه بیست و چهارم فروردین ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی
 بتصویب مجلس شورای ملی رسید
 حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی

قانون

استخدام مسیو ویلهلم وبر تبعه آلمان جهة میکانیکی و بکار انداختن ماشینهای مطبعة مجلس

مصوب ۲۴ فروردین ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده ۱ - اداره مباشرت مجلس مجاز است مسیو ویلهلم وبر تبعه آلمان مقیم فعلی طهران را از
 ۱۲ فروردین ۱۳۰۶ مطابق اول آبریل ۱۹۲۷ لغایت یکسال شمسی برای میکانیکی ماشین های موجوده و سوار کردن
 و بکار انداختن بقیه ماشینهای مطبعة مجلس استخدام نماید .

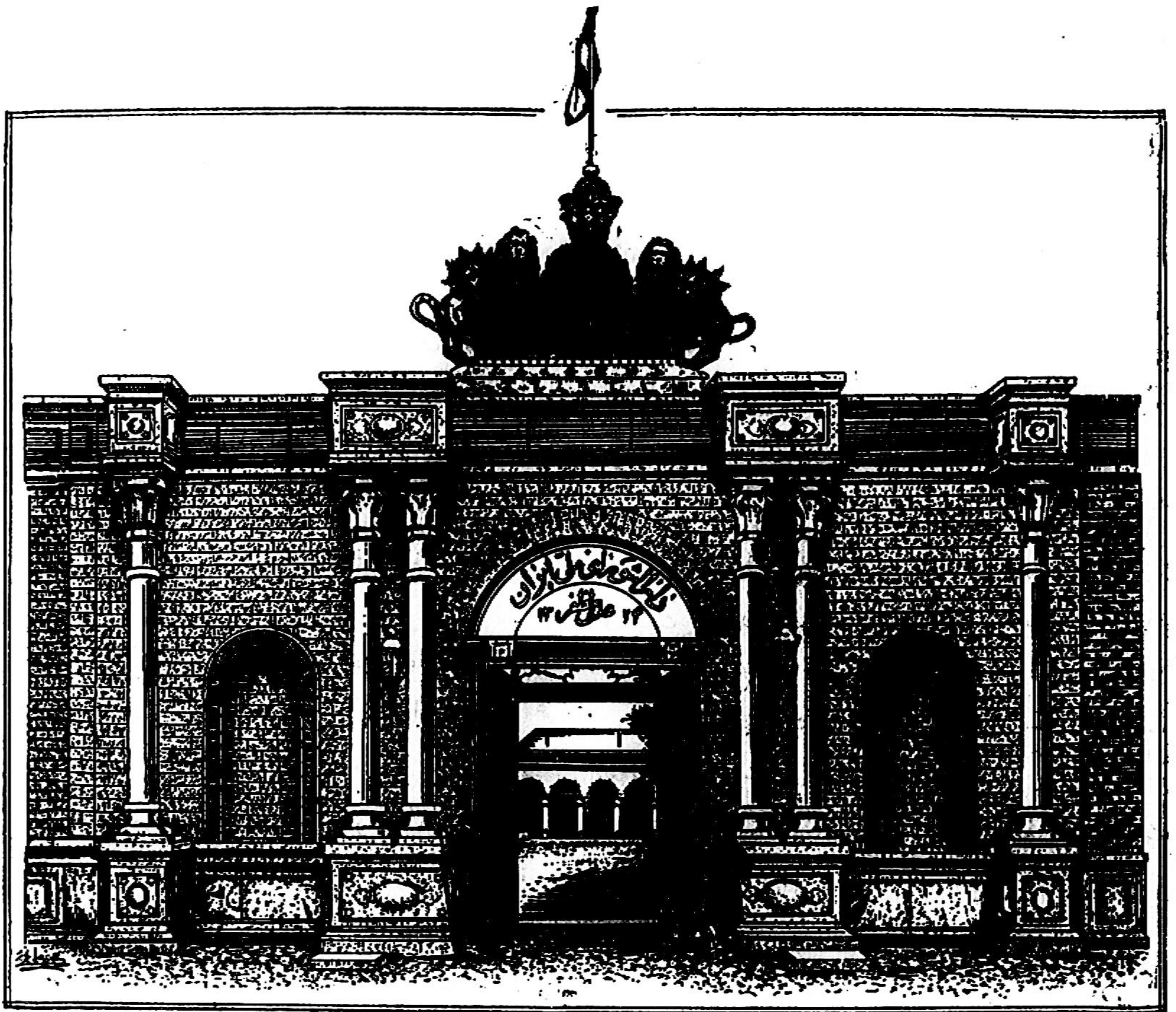
ماده ۲ - حقوق سالیانه مشار الیه دو هزار و چهار صد تومان خواهد بود که در آخر هر ماه شمسی
 مبلغ دوست تومان تأدیه شود .

ماده ۳ - بعد از انقضای مدت مبلغ دوست تومان مخارج بازگشت مشار الیه منظور خواهد شد .

ماده ۴ - محل سکونت مشار الیه در اطالی است از اطاقهای عمارت مطبعة مجلس که سابق با لوازم
 امانتاً مشار الیه سپرده شده و در انقضای قرارداد مکلف است رد نماید .

ماده ۵ - اداره مباشرت مجاز است بر طبق ماده دوم کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عفر
 ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کنترات را امضاء نماید .

اینقانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه ۲۴ فروردین ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب
 مجلس شورای ملی رسید
 رئیس مجلس شورای ملی : حسین پیرنیا

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنج شنبه ۲۴ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۱ شوال المکرم ۱۳۴۵

جلسه ۱۶

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز بیست و دوم فروردین را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند.)

غائبین با اجازه جلسه ۸۵
 آقایان: موقر - ضیاء - حشمتی - محمد آخوند -
 بالیزی - میرزا ابراهیم خان قوام - جوانشیر - حاج میرزا
 مرتضی - میرزا عبدالحسین

غائبین بی اجازه

آقایان: علیخان اعظمی - فومنی - محمد تقیخان احمد -
نوبخت - بهار - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین
ملک -

درآمدگان با اجازه

آقایان: روحی - بهبهانی - میرزا حسن خان وثوق
درآمدگان بی اجازه

امیر حسین خان - اسدی - مرضی قلی خان
بیات - دشتی - حاج شیخ بیات -

رئیس - صورت مجلس ایرادی دارد یا نه؟ آقای
افسر -

محمدحاشم میرزا افسر - بنده را جزو غائبین بی اجازه
نوشته اند در صورتیکه بنده مریض بوده ام اجازه هم
خواسته بودم

رئیس - مراجعه و اصلاح میشود. آقای شیروانی
شیروانی - بنده یکی دو جلسه است که ندیدم آقای
نوبخت را غایب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان
قطع نظر از اینکه خود و فامیلشان مریض هستند اجازه
هم خواسته اند.

رئیس - خبرهای کمیسیون عرایض و مرخصی قدری
متراکم شده است امروز رأی میگیریم و تکلیف این آقایان
معین میشود صورت مجلس دیگر ایرادی ندارد
(گفتند خبر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد اخبار کمیسیون
عرایض و مرخصی قرائت میشود. خبر مرخصی آقای میرزا
عبدالله خان وثوق.

(خبر مزبور را آقای بنی سلیمان بمضمون ذیل قرائت
نمودند)

آقای میرزا عبدالله خان وثوق نماینده محترم بواسطه
کسالت بکنفر از بستگان و لزوم مسافرت بهمدان از تاریخ
بیستم اسفند - ۵ تقاضای دوازده روز مرخصی نموده اند کمیسیون

باتقاضای ایشان موافقت نموده و خبر آنرا تقدیم مجلس
شورای ملی مینماید.

رئیس - رأی میگیریم. آقایان که مرخصی دوازده
روزه آقای میرزا عبدالله خان وثوق را تصویب میکنند قیام
فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر راجع به مرخصی
آقای نوبخت

(بشرح آتی قرائت شد)

آقای نوبخت نماینده محترم بواسطه کسالت و لزوم
مسافرت با تقدیم تصدیق طبیب معالج تقاضای سه ماه
مرخصی از تاریخ ۱۵ فروردین ۱۳۰۶ نموده اند کمیسیون
دوم ماه مرخصی ایشان موافقت نموده و اینک خبر آنرا
بعرض مجلس شورای ملی میرساند

رئیس - آقایانی که با مرخصی دو ماهه آقای نوبخت
موافقت قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر راجع با آقای بهار

(بان ترتیب قرائت شد)

آقای بهار نماینده محترم طهران برای شرف و زیارت
اعتاب متبرکه تقاضای دو ماه مرخصی از تاریخ ۲۵ اسفند
۱۳۰۵ نموده اند کمیسیون با اجازه مرخصی ایشان موافقت نموده
و اینک خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقایانی که مرخصی آقای بهار را برای دو ماه
تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر:

(بشرح ذیل خوانده شد)

آقای زعیم نماینده محترم کاشان بواسطه کسالت و لزوم
مسافرت باروبا برای معالجه و عمل جراحی تقاضای چهار

شب ۱۳ و روز ۱۵ فروردین بواسطه امتداد مسافرتی
که فرموده بودند تقاضای مرخصی نموده اند کمیسیون
تقاضای معزی الیه را تصویب نموده و خبر آنرا بمجلس
شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس - رأی گرفته میشود بمرخصی سه جلسه آقای
بامداد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند
(عده زیادی برخاستند)

رئیس - تصویب شد. خبر کمیسیون محاسبات راجع
باستخدام يك نفر آلمانی برای مطبعه مجلس قرائت میشود
(اینطور خوانده شد)

کمیسیون محاسبات مجلس از تاریخ ۲۳ اسفند ۱۳۰۵
مواد شش گانه تجدید کثرتات مسیواتوموزر تبعه آلمان
پیشنهادی اداره مباشرت مجلس را برای مدیریت فنی مطبعه
مجلس از تاریخ ۱۲ فروردین ۱۳۰۶ مدت سه سال
مطرح شور قرار داده از حیث ضرورت و مقررات مواد
کثرتات مزبوره موافقت حاصل نموده برای تصویب تقدیم
مجلس شورای ملی مینماید.

رئیس - مواد شش گانه طبع و توزیع شده است
پیش آقایان هم هست بالفعل مذاکرات راجع بکلیات
است. آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده میخواهم عرض کنم که با
استخدام خارجی ها بقدر ضرورت موافقم و هر اندازه
که بدانم لازم است موافقت می کنم اما مشروط بر اینکه
آنها که استخدام میشوند برای یکسال و دو سال و سه سال و
پنجسال و ده سال لااقل اشخاصیکه در زیر دستشان هستند
چیزی بآنها یاد بدهند و الا اگر زیر دستان آنها کار یاد نگیرند
که فایده ندارد. اگر يك کارهای خیلی مختصر و آسانی هم
باشد اینها یاد بگیرند و باز ما محتاج بوجود این خارجی ها
ناشیم چه فایده دارد؟ از قراری که بنده شنیده ام امکان
داشت که در ظرف این مدتی که ایشان اینجا تشریف دارند
و در این مطبعه کار میکنند چند نفر را کار یاد بدهد که

رئیس - تصویب شد. خبر راجع بمرخصی آقای
بامداد.
(اینطور قرائت شد)

آقای بامداد نماینده محترم برای جلسات شب ۱۲

ماه مرخصی از تاریخ ۲۰ فروردین ۱۳۰۶ نموده اند
کمیسیون عرایض و مرخصی با سه ماه مرخصی ایشان موافقت
نموده اینک خبر آنرا تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

رئیس - آقای زعیم

زعیم - بنده این مرخصی را قبل از نوروز امسال
استدعا کرده بودم برای بیستم فروردین ماه ولی چون
تا کنون استفاده نکرده ام و موقعش هم گذشته است
و هنوز وسائل حرکت را فراهم نکرده ام استدعا میکنم
از بیستم اردی بهشت معین شود

رئیس - رأی گرفته میشود آقایانیکه مرخصی سه
ماهه آقای زعیم را از بیستم اردی بهشت تصویب می کنند
قیام نمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

(خبر مرخصی آقای فرهمند نیز بان ترتیب قرائت شد)
آقای فرهمند نماینده محترم همدان برای انجام کار
لازمی از تاریخ شب ۲۵ اسفند - ۵ تقاضای يك ماه
مرخصی نموده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافقت
نموده اینک خبر آنرا بعرض مجلس شورای ملی
میرساند

رئیس - آقای فرهمند

مخبر فرهمند - تقاضای بنده فقط برای يك هفته بوده
است.

رئیس - خوب. رای میگیریم آقایانی که مرخصی
يك هفته آقای فرهمند را تصویب می کنند قیام فرمایند
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر راجع بمرخصی آقای
بامداد.

(اینطور قرائت شد)

آقای بامداد نماینده محترم برای جلسات شب ۱۲

حالا مادو مرتبه محتاج نباشیم این شخص را استخدام کنیم بعلاوه با این فقر و فلاکت که ما داریم و با این اشخاص بیکاری که در این مملکت داریم و شاید خیلی هاشان هم صاحب اطلاع باشند این قبیل استخدام هائی که فایده ندارد ضروری نیست با این ملاحظات بنده مخالف با این استخدام و هر استخدای که صلاح یعنی قطع به صلاح او نداشته باشیم هستیم و این را هم چون قطع به صلاحش ندارم مخالفت میکنم و عقیده ندارم.

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده خیلی میل داشتم که آقای فیروز آبادی برای اطلاع تشریف میبردند بمطبعه و با از مباشرین سؤال میکردند و جوابشان را میشنیدند و قانع میشدند. اداره مباشرت میتواند افتخار داشته باشد همان قسمیکه آنها را کنترلات کرده بود کاملاً مواد کنترلات را بموقع اجرا گذاشته است. الان هفتاد و پنج هفتاد و شش نفر در مطبعه مجلس کار میکنند و تمام امورات فنی را از اینها یاد گرفته اند چنانکه الان در سر ماشین آلانی که موجود است و سایر کار های مطبعه ایرانیه کار میکنند و در این قسمت ها محتاج باین اشخاص نیستند ولی يك قسمت ماشین آلانی هست که جدید است و عنقریب وارد خواهد شد و نه فقط در ایران جدید است بلکه در خود اروپا هم جدید الاختراع است و برای این ماشینها يك مدتی وجود اینها لازم است و در واقع اینها يك سمت معامی دارند که یاد میدهند و گمان نمیکم که ایشان هم مخالف باشند با اینکه هر چیزی که نازه پیدا شود ایرانیه هم یاد بگیرند و بتوانند از عهده بر آیند. ما دوتنفر در این جاداریم یکی همین مسیو اتوموزر است که مدیر فنی مطبعه است و از برای این کار هالازم است خصوص از برای مسئله نمبر که این شخص تخصص دارد همین طور در مسئله باندروول و این چیزها و باوجود مذاکرائی که کردیم و در اطرافش مذاقه کردیم دیدیم که لازم است برای اینکار عجاله يك متخصص داشته

باشیم. ماها در این خصوص صحبت شد و دیدیم که عمل احتیاج است حتی بخارجیه بکسانی هم که اختصاص داشتند نوشتیم که به بینیم اگر ممکن است یکی از آنها بیاید در هر صورت صرفه این طور اقتضا داشت که این شخص را که در قسمت های نمبر و باندروول تخصص دارد کنترلات کنیم ولی آن یکی دیگرش سه سال محل احتیاج نیست. یعنی مسیو و بر که کنترلاتش بعد خواهد آمد او را يك ساله فقط استخدام کردیم. چون يك ماشین های جدیدی در راه داریم و این شخص هم متخصص در نصب ماشین آلات است در هر صورت یکی از این دوتنفر کنترلاتشان سه ساله است و دیگری که احتیاجان کمتر است يك ساله. حالا بسته است بنظر مجلس شورای ملی بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - کافی است ؟

عدل - بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید

عدل - بنده می خواستم يك سوالی در این باب بکنم که خاطر آقایان هم مسبوق باشد. حقوق این شخص را در این کنترلات جدید بقدری اضافه کرده اند که سه برابر سابق است. و باید در این خصوص يك مذاکرائی بشود تا معلوم شود که چرا اینقدر اضافه شده.

بکنفر از نمایندگان - در ضمن ماده راجع بحقوقش بگوئید.

زوار (مخبر کمیسیون محاسبات) - ایشان باید راجع بکفایت مذاکرات صحبت بفرمایند و در ماده چیزی نباید بفرمایند تا موقوفش.

(خنده نمایندگان)

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(اغلب قیام کردند)

رئیس - معلوم میشود کافی است. رأی میگیریم

برای ورود در شور مواد آقایان موافقین قیام فرمایند. (عده کثیری برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول:

(این قسم قرائت شد)

ماده اول - اداره مباشرت مجلس شورای ملی مجاز است مسیو اتوموزر تبعه آلمان مقیم فعلی طهران را از اول ماه آپریل ۱۹۲۷ مطابق ۱۲ فروردین ۱۳۰۶ لغایت سه سال شمسی برای مدیریت فنی مطبعه مجلس استخدام نماید.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم در اینجا از يك نقطه نظر است و آن این است که با این که همیشه آقای ارباب مواظبت دارند در این قبیل مسائل چطور شده که اینجا تاریخ ابرائی مؤخر نوشته شده و بنده معتقدم که باید اول فروردین را بنویسند بعد بنویسند مطابق با فلان آوریل نه اینکه آوریل را اول بنویسند. چون آقای ارباب کیخسرو کاملاً مواظب هستند که حیثیات تاریخی ملت ایران را در قوانین ملاحظه نمایند خواستم این عرض را بکنم که فروردین را مقدم بر آوریل بدانند یعنی تاریخ ابرائی را اصل قرار بدهند و ماه آوریل را فرع نه برعکس این عقیده بنده بود.

مخبر - البته اگر پیشنهادی در اینباب بکنند ما هم موافقت می کنیم بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول....

آقا سید یعقوب - آن پیشنهاد را بنده تقدیم بکنم؟ بکنفر از نمایندگان - مخبر قبول کرد

حاج آقا رضا رفیع - بنده يك سوال نظامنامه داشتم.

رئیس - سوال نظامنامه نداریم.

حاج آقا رضا رفیع - بنده میخواهم عرضم را بکنم.

با کفایت مذاکرات مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

حاج آقا رضا (رفیع) - می خواستم عرض کنم که این کنترلات بآن ترتیب معین خودش بکمیسیون خارجیه هم رفته است یاخیر؟ و اگر کمیسیون در این باب خبری داده است قرائت شود.

رئیس - بلی خبر کمیسیون هست و قرائت میشود.

(این قسم خوانده شد)

کمیسیون امور خارجه پیشنهاد اداره مباشرت را در باب تجدید کنترلات مسیو اتوموزر آلمانی میکانیسین مطبعه مجلس برای سه سال و تجدید کنترلات مسیو ویلهلم و بر میکانیسین ماشینهای موجوده برای مدت یکسال مطرح نموده و از نقطه نظر ملیت بانجدید استخدام مشارالیهها موافقت مینماید.

رئیس - این خبر مال کمیسیون است که در چند روز پیش دورداشت منقضی شده است ابرادی ندارد؟ عده از نمایندگان - خیر

آقا سید یعقوب - اجازه میفرمائید؟

رئیس - در چه موضوع است؟

آقا سید یعقوب - راجع بهمین مسئله که الان فرمودید. يك کاری هم پیش تر در مجلس آمد. الان راپورتهای کمیسیون عریاض آمد و تصویب شد در صورتی که آنها مال کمیسیون پیش بود. حالا همان کاری را که در آنجا کردید در این مورد هم بکنید

رئیس - گفتند که ابرادی ندارد.

آقا سید یعقوب - بسیار خوب.

رئیس - رأی گرفته می شود بماده اول با تقدیم و تأخیر عبارتی که آقای آقا سید یعقوب فرمودند آقایان موافقین قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده دوم - حقوق فعلی سالیانه مشارالیه چهار هزار و دو بیست تومان خواهد بود که در آخر هر ماه شمسی سبصد و پنجاه تومان تأدیه شود
رئیس - آقای عدل

عدل - بنده با کمترین این شخص موافقم فقط اینجا يك مخالفت دارم و آن راجع بتفاوت حقوق این شخص است. ماسابقاً این شخص را که کمترین کردیم سالی هزار و چهار صد تومان بود و امسال اینرا یکمترتبه آورده اند و چهار هزار و دو بیست تومان کرده اند. بنده متعجبم که چرا یکمترتبه سه مقابل اضافه اش کرده اند این را توضیح بدهند که برای چیست؟ بلکه بنده بعد از توضیح قانع بشوم

رئیس - آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده خیلی متأسفم که اینجا عرض کنم که ترقی حقوق و کمترینهای این مستخدمین که ارزان نام شده بود باعث دولت است. (نمایندگان - صحیح است) وقتی که دولت کمترینهای خیلی گران را بمجلس پیشنهاد کند البته در سایر کمترینها هم تأثیر میکند (صحیح است) وقتی بنده خودم در آلمان بودم این دولتی را کمترین کردیم. خیلی هم ارزان. موقعیت ارزانی هم داشت یعنی وضعیت آنوقت آلمان طوری بود که ارزان نام شد. این اشخاص آمدند اینجا. در اوایل ورودشان هم راضی بودند ولی بمجرد اینکه کمترینها و اجازه های پیاپی دولت بمجلس آمد و دیدند همان آلمانیها که در يك قسمت هائی هستند که هم شأن و هم رتبه با اینها بوده اند حقوقشان ششصد تومان و پانصد تومان است بخصوص وقتی که آمدند و آشنا بوضعیت خرج اینجا شدند راضی نشدند حتی در همان اوایل خیال معاودت داشتند و اداره مباشرت دچار اشکال شد و مطالب را بهیئت رئیس اطلاع داد در همان موقع خود حضرت آقای رئیس حاضر و حضرت آقای

مدرس هم تشریف داشتند و مذاکره شد و يك ترتیبی قرار داده شد که از محل اعتبار بودجه يك کمکی بانها بشود و در قانون تفریح بودجه مجلس هم خود مجلس تصویب کرد و با این ترتیب حقوق این شخص در سابق رسیده بود بدو بیست تومان. اکنون که خواستیم تجدید کنیم به کمتر از سبصد و پنجاه تومان راضی نشدیم عوض نسبت بکمترین سابق ما يك چیزش را حذف کردیم و آن این بود که در آخر هر سال معادل ماهیانه يك ماه بایستی بانها انعام داده شود این را دیگر ما در ضمن کمترین نیاوردیم و بهمین حقوق سبصد و پنجاه تومان هم اورا راضی کردن کار مشکلی بود و انقدر ساده نبود. در موقعی که بنده نبودم سایر آقایان مباشرتاً هم قبول فرمودند و با آنها مذاکره فرمودند حتی وقتی که خود بنده هم آمدم خیلی با آنها مذاکره کردم تا بالاخره راضی شان کردم و کمتر از این مبلغ را حاضر نشدند حالا دیگر بسته است بنظر آقایان نمایندگان محترم.

رئیس - آقای نظامی

میرزا بدالله خان (نظامی) - عرض بنده راجع بهمین قسمت بود که نماینده محترم فرمودند ولی از توضیحانی که آقای ارباب دادند بنده متقاعد شدم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب موافقت.

آقا سید یعقوب - کاملاً موافقم.

رئیس - مخالفی ندارد.

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - رأی میگیریم ماده دوم - آقایانی که موافقت قیام نمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم:

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - بعد از انقضای مدت مبلغ دو بیست تومان مخارج ایاب مشارالیه منظور خواهد شد.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر هادی طاهری - يك اصلاح عبارتی را بنده خواستم عرض کنم که باید مخارج ذهاب نوشته شود نه ایاب.

یکنفر از نمایندگان - مراجعت نوشته شود

شیروانی - بازگشت نوشته شود بهتر است.

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - از این نقطه نظر ایاب نوشته شده که چون وقتی اینها آمدند خرج آمدشان داده شده حالا هم مخارج بازگشت شان باید داده شود در کمترین سابق هم بود ولی چون تجدید شد و مراجعت نکردند پرداخته نشد و حالا در موقع مراجعت باید پرداخته شود. معنای ایاب و ذهاب هم واضح است. حالا ممکن است بازگشت نوشته شود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده هم همین را می خواستم عرض کنم که نوشته شود برگشتن

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده کاملاً مخالفم بجهت اینکه اولاً دو بیست تومان را کرده اند سبصد و پنجاه تومان حالا دیگر این دو بیست تومان حق برگشتش چیست؟

خوبست بهائقدر قانعش کنند و این خرج زیاد را آخر کم کنید. چه خبر است؟ همان سبصد و پنجاه تومان بس است. ملاحظه مملکت را هم آخر بکنید. بکفداری هم بمردم نرحم کنید. این مملکت با این ترتیبی که دارد پیش می رود فرداً مبتلاً به يك پیش آمد های ناگواری خواهد شد. فقر، بیکاری، نبودن پول در مملکت، اینها را ملاحظه کنید. این پولها را صرف يك کار هائی بکنید که مصالح و منافع عامه درش باشد. ما الان داریم سالی چند میلیون پول چراغ اتوموبیل میدهیم. پول بنزین میدهیم!! این همه فقط داریم يك چاه نفت در می آورند و همه اش را صرف این کارهای بی مصرفی که هیچ

منفعت ندارد میکنند باینجهت بنده مخالفم.

مخبر - بنده به نماینده محترم آقای فیروز آبادی بقول دیانت، تمدن، تدین اطمینان میدهم که تمام آقایانی که اینجا نشسته اند با مصالح مملکتی موافقت و همه برای تأمین مصالح مملکتی و آسایش رعیت اینجا آمده اند آن اندازه که حضرت مستطاب عالی دلالت به حال رعایا می سوزد قول می دهم که دل تمام آقایان هم می سوزد..

فیروز آبادی - عمل میخواهد

مخبر - عملاً هم نشان خواهیم داد و ثابت خواهیم کرد. لذا خواهش میکنم آقا در فرمایشاتشان تکرار نفرمایند که خیر اهالی را میخواهند. ما همه میخواهیم اما راجع بسبصد و پنجاه تومان که فرمودند آقا ارباب جواب داده اند. راجع بخرج بازگشت مسیوموزر هم این مسئله در تمام کمترینها معمول است و ما چیزی اضافه نکردیم. مامههان دعوت نکرده ایم که وقتی میخواهد برود مخارجش را خودش از جیبش بدهد و برود. ما این شخص را لازم داریم برای تخصص فنی در مطبوعه و مطابق معمول کمترینها که نوشته شده و از مجلس گذشته بنده هیچ استثنائی را برای مسیوموزر قائل نیستم از اینجهت بنده استدعا میکنم آقای فیروز آبادی هم مخالفت خودشانرا در اینموضوع مسترد دارند.

رئیس - آقای شیروانی پیشنهاد کرده اند لفظ ایاب

تبدیل شود به بازگشت

مخبر - قبول میکنم

رئیس - رأی گرفته میشود بماده سوم با این اصلاح

آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهارم - در صورتیکه مسیوموزر با بقای

این کمترت قبل از انقضاء مدت خدمت و فوات باید فقط باید مبلغ سیصد تومان به عیال او پرداخته خواهد شد.

رئیس -- مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس -- آقایانیکه اینجاده را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. ماده پنجم قرائت میشود.

(باین نحو خوانده شد)

ماده پنجم -- محل سکونت مشارالیه در طهران در خانه متعلق به مجلس شورای ملی است که سابقاً با لوازم آن رسم امانت به مشارالیه واگذار شده و در آخر مدت مکلف است خانه و اثاثیه را رد نماید.

آقا سید یعقوب -- بنده سؤالی دارم.

رئیس -- بفرمائید.

آقا سید یعقوب -- تعمیراتی که محتاج شود به کردن کیست؟

رئیس -- آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو -- خانه متعلق به مجلس است وقتی که متعلق به مجلس باشد تعمیراتش هم لابداً با مجلس خواهد بود.

رئیس -- آقای دولتشاهی

محمد علی میرزا (دولت شاهی) -- بهمین دلیلی که آقای ارباب فرمودند بنده عرض میکنم واگذاری غلط است و باید (سپرده) نوشته شود.

مخبر -- البته اگر این مسئله در خارج از مجلس اتفاق می افتاد آنطوریکه حضرت والا فرمودند بایستی عمل شود ولی این خانه که این شخص نشسته است جزء محوطه مجلس شورای ملی است و معقول نیست که چنین قبضی بشود.

رئیس -- رأی گرفته میشود به ماده پنجم. آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. ماده ششم.

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده ششم -- اداره مباشرت مجلس مجاز است بر طبق ماده دوم قانون کمترت مستخدمین خارجه مصوبه بیست و سوم عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کمترت را امضا نماید.

احتشام زاده -- بنده پیشنهادی عرض کرده ام تصور میکنم باید قبل از این ماده مطرح شود

رئیس -- ماده الحاقیه پیشنهادی آقای احتشام زاده قرائت میشود.

(مضمون ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم. ماده الحاقیه -- مسیو انوموزر مکلف است در مدت استخدام خود پنج نفر از کارکنان مطبوعه را بکلیه امور فنی مربوطه آشنا نموده آنها را تعلیم و تربیت نماید.

رئیس -- آقای احتشام زاده

احتشامزاده -- مقصود من این است که ما اربابها درکار هائیکه اطلاع نداریم باید مستشار و معلم بیاوریم. بدیهی است. ولی برای اینکه در آتیه مستغنی شویم و همیشه دستان بطرف معلومات اروپائیا دراز نباشد بنده معتقدم که یکی از وظائف حتمی متخصصین باید این باشد که در مدت خدمتشان بقدر کفایت برای ما يك اشخاصی را تهیه بکنند که از وجود آنها مستغنی باشیم باینجه بنده پیشنهاد کردم که مدیر فنی مطبوعه مکلف باشد که پنج نفر از اعضاء مطبوعه را بکارهای فنی مطبوعه آشنا کند که بعد از انقضاء مدت استخدام آنها ما مجبور نباشیم يك اشخاص دیگری را برای اداره کردن مطبوعه استخدام کنیم

رئیس -- آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو -- بنده گمان میکنم باخواندن این ماده که در کمترت این شخص تصریح کرده ایم ایشان قانع شوند و پیشنهادشان را پس بگیرند. این صورت کمترت نامه ایست که اعضاء شده است. ماده پنجم کمترت ایشان را به عرض آقایان میرسانم. ماده پنجم -- مشارالیه تعهد مینماید که از تعلیم دادن هرگونه اطلاعات فنی خود در هر قسمت اعم از انواع مطبوعات گراور سازی وغیره به مدیر مطبوعه و هر يك از عمال مطبوعه بهر عده که اداره مباشرت مجلس معین نماید بهیچوجه غفلت و مضایقه نکند بطوریکه آن عده بتوانند در انقضاء يك سال از این تاریخ امتحانات صحیحه مطلوب بدهند.

احتشام زاده -- چون مقصود بنده تأمین می شود مسترد میکنم.

رئیس -- آقای فیروز آبادی هم سه نفر پیشنهاد کرده بودند.

فیروز آبادی -- پس میگیرم.

رئیس -- ماده شش مطرح است. مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان -- خیر.

رئیس -- رأی گرفته میشود بماده ششم. آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. شور در کلیات است. آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده خواستم در شور در کلیات عرض کنم (چون این لایحه را که آقای ارباب دادند بنده خواندم) يك موادی در تعهد نوشته شده است دیگر ماده ندارد که اگر نخلف از این مواد کرد چه خواهد شد. مجازات نخلف چه خواهد بود -- این يك مسئله را خواستم در اینجا صحبت کنم و ضمناً خواستم در تحت عنوان مخالفت از آقای ارباب کیخسرو که محل اطمینان

بنده و اطمینان مجلس است سؤال نمایم که این شخص را که ما در دوره پنجم آورده ایم و متصدی کار بوده است چه کارهایی کرده است و این سؤال هم برای این است که چون آقای وزیر مالیه تشریف دارند ملتفت باشند که متخصصین خارجی که میآورند عمل از آنها بخواهند و چون این شخص عمل کرده است مجلس از روی عمل کرد به او اظهار علاقه مندی میکنند و او را کمترت می نمایند. امروز بواسطه کار این متخصص است که وقتی آقای ارباب کیخسرو که رئیس اداره مباشرت و واقعاً در مجلس زحمت کشیده اند لایحه کمترت را به مجلس میدهند مجلس با يك پیشانی بازی استقبال می کند. آقای آشتیانی الان از بنده سؤال فرمودند که سیصد و پنجاه تومان چرا؟ عرض کردم برای این است که این اشخاص يك کاری کرده اند که ما از کارهای خارجی مستغنی شده ایم که خبر را هم از خارجه بیاوریم. بنده خواستم در این ضمن آقای ارباب کیخسرو از عملیات این شخص صحبت کنند که سرمشقی برای عملیات کمتراتیهای دولت شود

رئیس -- (خطاب به آقای آقا سید یعقوب) جنابعالی که مخالفت فرمودید. اینطور سوابق را نگاهدارید گمان میکنم بهتر باشد.

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است.

رئیس -- مخالفی ندارد؟

(گفته شد. خیر)

رئیس -- رأی می گیریم به خبر کمیسیون محاسبات که مشتمل بر شش ماده است با اوراق آقایان موافقین اوراق سفید میدهند.

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۹۵

ورقه کبود علامت رد ۱

رئیس - عده حضار صد و سه نفر با کثرت نود و پنج رأی تصویب شد.

اسامی موافقین. آقایان:

- مدرس - جوانشیر - خطیبی - ملک مدنی - میرزا حسن آية الله زاده - میرزا سید علی - حسنعلی خان فرمند - عصر انقلاب - دکتر سنک - شیروانی - نابت دادگر - میرزا هاشم آشتیانی - افشار - دکتر مصدق - بی‌بیان - محمود رضا - اسکندر خان مقدم - دیوان بیگی - آقا شیخ محمد علی امام جمعه شیراز - دشتی - احتشامزاده کی استوان - امیر حسینخان - میرزا ابراهیم خان (الحمی) نجومی - آقا سید کاظم زدی - دکتر طاهری - آقا زاده سبزواری - فهیمی - میرزا حسن اسفندیاری - حاج آقا رضا (رفیع) - زوار - شریعت زاده - فومنی - سلطان محمد خان (عامری) - محمد علی میرزا (دولت‌شاهی) - کازرونی - جلالی - حاج علی اکبر (امین) - میرزا عبدالباقی - بامداد - آقا سید حسین (آقایان) - مرآتی قلیخان (بیات) - عراقی - بجی خان زنکنه (اعظمی) حیدری - باستانی - نکهبان - مفتی - آقا علی (زارع) امیر تیمور (کلالی) - آقا سید علی اکبر (آية الله زاده) ثقة الاسلامی - میرزا ابراهیم (آشتیانی) - طباطبائی (دیبا) - ثقة الاسلام بروجردی - آوالس خان (مساعد) - میرزا ابراهیم (امام جمعه امر) - شیخ الاسلام ملایری اعتبار - شیخ عبدالرحمن (صالحی) - ملک ارج میرزا (پور تیمور) - میرزا حسنخان (وئوق) - میرزا احمدخان (بدر) - زعیم - بهبهانی - معتمد التولیه - حاج آقا حسین (زنجانی) - افسر - وزیری - سهراب خان (سا کینیان) - امیر اسدالله خان (عامری) - آقا سید جواد (محقق) - وکیلی (طباطبائی) - ارباب کیخسرو - دکتر رفیع (امین) - نصره الله خان (اسکندری) - ملک آرائی - میرزا حسنخان (ابراهیمی) - فرشی - حقنویس نظام مافی - میرزا عبدالله خان (وئوق) - فرمند - دکتر لقمان - میرزا ابراهیمخان (قوام) - ذوالقدر - لبقوانی - خوئی

حائری زاده - میرمناز - جهانشاهی - تقی زاده - معظمی مخالف: حاج سید رضا فیروز آبادی.

رئیس - پیشنهاد چند دقیقه تنفس شده است مخالفی ندارد؟

(گفته شد. خیر)

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله سه ربع مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - خبر کیسپون بودجه راجع به مطالبات کارخانه شنیدر کروزو مطرح است. آقای حائری زاده

حائری زاده - در مملکت ما از قدیم چند رقم قرض دولتی معمول بوده است یکی قروض داخلی است. مستخدمین دولت (چون پول نبوده) حقوقشان رسیده و جزء طلبکاران دولت شده اند

و دولت مجبور است این قروض را بپردازد. با اینکه مثل قروض اداره حمل و نقل که متاعی خریده است. در اطراف این قروض صحبتها شده و در اوایل مجلس قبل يك اعتباراتی بدولت داده شد که آن قروض را بپردازد

يك قروض خارجی هم داریم که دو قسم میشود. يك قروضی است که قبل از مشروطیت ایران بوده این قروض را باید رسیدگی کرد و تحقیق کرد و دید چه اندازه اش حسانی است و چه اندازه اش حسانی نیست. آن قسمتش

که حسانی است البته بدیهی است که باید پرداخته شود قبل از اینکه مجلس در این مملکت پیدا شود دولت‌های ما قیدی نداشتند پادشاه وقت اجازه میداد که بروند و خریدی بنمایند با يك کاری را بکنند. دولت وقت هم عمل میکرد و آن جزء قروض مملکتی میآمد. بعضی قروض هم هست که بعد از مشروطیت دولت‌ها خواسته اند برای خودشان قرض کنند و در زمان غیبت مجلس يك کارهایی کرده اند البته دولتی که طرف اعتماد مجلس است چنین کاری را نخواهد کرد و بنده یقین دارم که مجلس آن قروض را بهیچوجه طرف اعتنا و توجه قرار نمیدهد (جمعی از نمایندگان

صحیح است) با این مقدمات این لایحه را که آورده اند بمجلس بمقیده بنده يك قرضی است که پس از تحقیق باید پرداخته شود ولی بنده آنچه شنیده ام و عمل دربارهای پیش بوده است آن دقت هائی که باید در معاملات بشود نمیشده

نفلک پانزده هزاری را ممکن بود پانزده تومان بحساب دولت آورده باشند. بنده نظرم میآید يك روز منزل آقای موقر که حالا در طهران تشریف ندارند بودم. آقای نکهبان و آقای کلالی هم تصور میکنم تشریف داشتند.

صحبت یکی از این توپهایی بود که در زمان مظفرالدین شاه خریده شده بود (گویا جزء همین توپها است که آتوق خریداری شده است باجلوز باعقب تر) این توپ آمده بود در بندر جنوب میگفتند آن صندوق که وارد شد دستور برای تحویل گرفتنش رسید پس از تحقیق معلوم شد که ساها این توپ در آنجا کار کرده و بالاخره اسقاط شده و آن مأموری که داشتیم این اسقاطی هارا خریده و يك حساب سازی برای دولت کرده است.

شاید حالا هم توپش موجود باشد. آقای موقر میگفتند کتابچه اطلاعاتش را من خودم ترجمه کردم اصلاً آن توپ قابل استفاده نبوده. آن معاملات يك معاملاتی بوده است که حقیقه میشود يك معاملات سفهی گفت.

بنابر این در معاملات سفهی که به بیت المال مملکت تحمیل میشود ناوقتی که کاملاً رسیدگی نشود و تقیض و تحقیق نشود که چه اندازه مملکت بده دارد بنده بسهم خودم نمی توانم با آن سوابقی که خودم سات در عمل دیده ام موافقت کنم. ولی اگر این قرضه مال بعد از مشروطیت بود روزی که دولت این لایحه را میآورد بنده ورقه استبضاح میدادم که در غیبت مجلس شورایی ملی بدون اجازه مجلس رفته اید و این کار را کرده اید اصلاً حق نداشتید خصوصاً با سابقه که در دوره پیش داریم راجع به موضوع بوداغیاس که به مجلس آمد.

بنده آتوق غائب بودم. در طهران نبودم ولی از آقایان آذربایجانها شنیدم که این شخص با يك مبلغ خیلی کتري

حاضر بوده است که حقوق نداشته اش را مصالحه کند و يك چیزی حق السکوت بگیرد و برود بنا بر این بنده با آن سوابق بسهم خودم تا این لایحه را درست نفهمم حقیقت امرش چه چیز است رأی نخواهم داد.

رئیس - آقای وزیر مالیه

وزیر مالیه - با اظهاراتی که نماینده محترم فرمودند کاملاً و تماماً بنده موافقم و تصدیق میکنم که اظهارات ایشان ناشی از يك نظر دقیق و اراده حفظ مصالح و خیر مملکت است. البته همینطور که فرمودند در هر قسمت تعهدات قانونی دولت ها در انظار باید محترم باشد و مجلس هم هیچوقت نا بحالا در حفظ تعهدات قانونی دولت ها مضایقه نداشته است. و بهمان درجه هم در مقابل رای جلو گیری و برای رفع و دفع تعهداتی که مبناء اساس آنها صحیح نبوده است مقاوم بوده است و البته میبایستی هم همینطور باشد. در موضوع این مطلب که فعلاً مطرح است یعنی مطالبات کارخانه شنیدر کرو زو دو سه نکته را آقای حائری زاده اظهار فرمودند که برای اطلاع ایشان بطور اختصار جواب عرض میکنم.

خودشان تصدیق فرمودند که معامله از طرف دولت وقت در سال ۱۹۰۵ شده است. يك اسلحه خریده شده و يك تعهداتی در مقابل شده و يك اسنادی هم مبادله شده در این قسمت که زردبندی نیست. نظر ایشان این بود که آیا اولاً معامله کننده ها در موقعی که این معامله را کرده اند صرفه دولت را رعایت کرده اند چنانکه باید بکنند یا خیر؟ آیا در آن موقع اسلحه که میخریدند يك اسلحه صحیح و مقتضی وقت خودش بوده است یا نبوده است؟ در ضمن هم البته در فرمایشات ایشان مستتر بود که آیا این اسلحه ها آنطوری که بایست تحویل شده است، به مملکت ایران رسیده است یا خیر؟ و آیا از نقطه نظر محاسبه در قیمة این اسلحه ها و تعهدی که دولت وقت کرده است رسیدگی شده و اگر يك پرداختهائی از آن بابت نا بحال

از طرف دولت بعمل آمده است رسیدگی شده یا خیر؟ اینجا بنده میتوانم خاطر آقای حائری زاده و نمایندگان محترم را مسبوق کنم که کارخانه که از این اسلحه ها خرید شده (کارخانه شنیدر کروزر) یکی از بهترین کارخانه های اسلحه سازی دنیای آروز و امروز (که بیست سال بعد هست و دنیا ترقیات زیادی کرده است) محسوب میشود. تمام اسلحه و مهمات خود مملکت و دولت فرانسه در این کارخانه تهیه شده است. تفنگ و توپ و مهمات هم که دولت ایران هم خریدند اغلب آقایان در اینمدت مدید و طولانی مشاهده فرموده اند همان تپ تفنگ و توپ و مهماتی بوده است که در آن تاریخ یعنی ۱۹۰۵ خود دولت فرانسه هم استعمال میکردند. بنده تصور نمیکنم که هیچکدام از آقایان باشند که مطلع نباشند که چندین سال متمادی فقط اسلحه که در این مملکت بوده است و طرف استعمال دولت بوده همین اسلحه خریداری از کمپانی شنیدر کروزر بوده است که بطور مستقیم با غیر مستقیم یعنی آن قسمتی که سیستم دیگر بوده و از برای دولت ایران خریدند. تفنگ سه تیر که در این مملکت معروف شده و شاید متأسفانه در بیک مواقع انقلابی که یک قسمت زیادش بدست مردم افتاد از همین راه معروف شد...

آقا سید یعقوب - خوشبختانه

وزیر مالیه - اختلاف سلیقه است ببخشید. تفنگ سه تیر را همه آقایان دیده اند و شنیده اند بهترین تفنگها بوده است و هنوز هم بعد از ترقیاتی که اسلحه ها در دنیا کرده اند میشود گفت یک تفنگ خوبی است. همینطور توپ ها که هنوز هم هست و هنوز هم از آنها استفاده می نمایند. در مشقها و در مانورها آقایان ملاحظه فرموده اند توپ کوهستانی شنیدر توپ صحرائی شنیدر تمام اینها اسلحه های بیست که از آن کمپانی خرید شده است در این قسمت گمان میکنم مراجعه فرمائید بمتخصصین اینکار (چون در قسمت اسلحه متخصص در مملکت خیلی زیاد

فلان مبلغ پرداخته شده و فلان مبلغ باقی است. بعد با خود کمپانی داخل مذاکره شده اند و بواسطه اینکه البته اختلاف نسبه فرآنک هم یک وضعیت جدیدی را پیش می آورده است استفاده کرده و از حق هم نمی شود گذشت کمپانی مساعدت کرده است بانظر به دولت ایران زیرا که اسناد اولیه که سپرده شده بالصراحه تمهد فرآنک طلا بوده است کمپانی هم مساعدت کرده است و به یک شکلی که به نظر وزارت مالیه به نفع و صرفه دولت است پرداخته شود و اگر مقایسه کنید بین قیمت و نرخ فرآنک طلا با قیمتی که حالا میدهند گمان میکنم از اصل پول علاوه زیاد نداشته باشد یا هیچ نداشته باشد. باین ملاحظه مالیه مساعدت کرده که به این ترتیبی که به مجلس پیشنهاد شده است تمهد دولت ادا شود. این جریان محاسباتی بود که بنده بطور خلاصه برای اطلاع آقایان بعرض رساندم. در قسمتهای دیگرش هم همانطور که عرض کردم آقای حائری زاده یک فرمایشاتی فرمودند که حقیقه غیر از تقدیس و تقدیر چیز دیگری از طرف بنده جواب ندارد و بقسمین دارم همه آقایان هم درش شریک باشند که اگر یک تعهد قانونی از طرف دولتی موجود باشد هر دولت و مجلس در هر موقعی موظف است باینکه حیثیات و اعتبار امضای دولت و آن تعهد قانونی را حفظ کند.

رئیس - - قبلاً باید از آقایان استعلام کنم که برای انتخاب کمیسیونها حاضرند یا خیر؟
بعضی از نمایندگان - روز شنبه
رئیس - بسیار خوب. آقای طاهری

دکتر طاهری - من باینکه معتقدم که دولت ملت افراد اشخاص همه بایست بامضاء و تعهدات خودشان پای بند باشند و وفا کنند بان امضا و تعهدی که کرده اند چنانچه در مجلس پنجم هم مکرر در این موضوع مذاکره شد ولی مخالف با اینکه صرف هرا دعائی

را هم قبول کنم زیرا همانطور که یک ملتی با دولتی با شخصی برای پرداخت تعهداتش باید حاضر و خوش حساب باشد نباید در مقابل ادعای هر کسی هم سر نمکین فرود آورد ما غالباً از تذکرات و مطالب مفیده سوء استفاده میکنیم مکرر در دوره پنجم مذاکره شد که چرا دولت بتعهدات خودش وفا نمیکند و قروض مردم را نمی پردازد و تعرضاتی بدولت میشد ولی در نتیجه اینکه اینکار را بکنند حالا لایحه ادعای کمپانی شنیدر را می آورد بمجلس که چون شما میگفتید باید تعهدات را بپردازید این هم یک تعهدی است این است که بنده معتقدم باید از افراط و تفریط هر دو احتراز کرد این معامله که با این کمپانی شده تقریباً مقارن با مشروطیت و در سال ۱۹۰۵ بوده که بیست و دو سال قبل باشد زیرا اگر در عهد مشروطیت بوده مناسبت اینکه امضای شخص عین الدوله را داشته باشد ندارد. اگر در عهد استبداد بوده ما باید همانطور که آقای حائری زاده هم اظهار کردند یک مطالعات دقیقی بنمائیم. و از قرار مذاکراتی که میشود یک تفاوت قیمتهای فاحشی مابین قیمت که برای اسلحه معین کرده اند و قیمت حقیقی که داشته است وجود دارد. تفنگهایی که داده اند چندان قیمت نداشته و به یک مبالغ خیلی کزافی قیمت گذارده اند و بنده معتقدم که باید با کمال دقت در این محاسبات رسیدگی شود و چنانچه هر اندازه که حقیقه مدیون هستیم بپردازیم. در دوره سابق چنانچه تذکر دادند یک قضیه بوداغیانسی در مجلس پیش آمد و ما باید از هر تجربه یک پندی بگیریم و شخص عاقل از یک سوراخ دومرتبه کزیده نمیشود و از یک راه دومرتبه ما نباید صدمه بخوریم. قضیه بوداغیانس که پیش آمد بایک صورت ساده بود ولی بعد که تحقیق شد معلوم شد که باحقیقت یک قدری فرق داشته و وقتی که تصویب شد خیلی اسباب ناسف شد ولی چاره نداشتیم. از قرار معلوم هر دوره مجلسی یک قضیه بوداغیانسی دارد. این لایحه شنیدر هم قضیه بوداغیانس دوره ششم است ما نمیدانیم

که این پول تمامش بپردازد کمپانی شنیدر میخورد یا بپردازد آن کمپانی های دیگری هم که هست و خیلی مستحکم است و نوپ شنیدر هم بآن کمپانیها کار نمیکند میخورد؟ و بالاخره این عوائد مملکتی را که ما در خزانه جمع آوری میکنیم و این آخرین رمقی و آخرین هسقی اهالی را که ما با اسم مالیات از آنها میگیریم باید برای مؤسسات عام المنفعه که برای رفع بیچارگی اهالی هم فایده داشته باشد صرف بکنیم و با مسئله نظارت و آن وظیفه که ما داریم نباید حاضر شویم برای این دعوی واهی و پوسیده سی سال پیش يك مبلغ مهمی از این اشخاص فقیر بیچاره جمع آوری میشود بآن شکلی که همه میدانیم در مقابل این دعوی تقدیم کنیم و دست تطاول و تعدی بخزانة دولت و دست بخشش باین و آن دراز کنیم. اسنادی که در دوسیه بود در کمیسیون بودجه چندین روز تحت مطالعه بود و اسنادی که در کمیسیون خوانده شد مثبت مدعا نبود. يك اوراق متفرقی بود که هر ورقش را از يك دفتری پیدا و جمع کرده بودند و مدلولهای مختلفی هم داشت. يك دفعه يك میلیون اثبات میشد یعنی دعوی را ثابت میکرد بکمتره يك میلیون و نیم معین میکرد در هر صورت در دوسیه این مطلب يك اسنادی که مثبت مدعا باشد نبود و دلیلش این است که اگر طلب ثابتی بود بعد از بیست سال با بودن چندین مجلس و با تقویت دولت خارجه که کمپانی مربوط باو است البته این طلب را وصول میکردند. این است که بعقیده بنده ما اساساً باید در این قضایا بیشتر دقت نمائیم و بیشتر رسیدگی شود تا آنچه حقیقاً باید بدهیم معلوم شود و چیز علاوه ندهیم.

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - اولاً توهمی در ذهن آقایان مخالفین هست که باید قبلاً بنده باین توضیح و يك را برنی از عقیده کمیسیون بودجه رفع آن توهم را بکنم این دعوی که از طرف خارجی یا داخلی نسبت بدولت ایران وجود دارد دو قسم است يك دعوی است که بدون اطلاع مجلس شورای ملی در زمان مشروطیت

پیدا شده است که بنده از طرف خودم و همکارانم و اکثریت کمیسیون بودجه معتقد هستم که نه تنها این دعوی يك دعوی پوچ و بی اساسی است بلکه اشخاصی هم که مرتکب ایجاد این قبیل دعوی هستند باید محاکمه جلب شوند لکن يك دعوی هست از این قبیل دعوی مهم دعوی نجارانی که قبل از مشروطیت وجود داشته. اینها البته قابل رسیدگی است چون در آن موقع قانون اساسی نبوده است که منع نماید دولت را از اینکه داخل در يك استقراضاتی بشوند. مجلس شورای ملی نبوده است که دولت را مکلف کند کوچکترین خرج را بتصویب مجلس شورای ملی برسانند بنا بر این يك مسائلی بوده است که همینطور لاینحل مانده و قابل رسیدگی است یعنی باید در درجه اول رسیدگی شود و در درجه دوم هم حل شود. کمیسیون بودجه وقتیکه این لایحه مطرح شد البته نمیتوانست بمحض مراجعه بيك ماده واحده ناقصی که از طرف دولت پیشنهاد شده اظهار عقیده بکنند و رأی خودش را بدهد. کمیسیون بودجه تمام دوسیه مربوطه باین قضیه را از وزارت خارجه و سایر وزارتخانه ها خواست و چندین جلسه کمیسیون صرف رسیدگی این دوسیه شد و بالاخره چون کارهای مهم که در کمیسیون بودجه بود خود بنده آنجا پیشنهاد کردم که يك سو کمیسیونی از طرف کمیسیون بودجه مرکب از مخالفین این لایحه تشکیل شود که آقای آقا سید یعقوب و آقای افشار بودند و یک نفر دیگر ...

آقا سید یعقوب - آقای بیات

مخبر - بلی ایشان هم بودند و اینها کسانی بودند که در خود کمیسیون شدت مخالفتشان از همه ما بیشتر بود و چون ما میخواستیم بقضیه رسیدگی شود گفتیم آقایانی که مخالفند بروند از ورق اول دوسیه تا آخر را رسیدگی کنند. ما هم تصدیق میکنیم که از این دوسیه استشمام يك بی ترتیبی هائی میشود یعنی يك بی ترتیبیهايكه زمامداران آن عصر مرتکب شده اند. این محل کلام نیست

که در طرز خرید اسلحه، طرز تمهیدات، طرز دادن قبض خزانه در مقابل يك دعوی بالاخره يك کارهای مخلوطی شده است لیکن این هم محرز است که تفنگهای لیل و نوبهای شنیدر که الان دست قشون ما است و بالاخره يك مقدار اسلحه خوب و مهم ایران از این کمپانی خرید شده و بسرحد مملکت ما هم وارد شده و يك اجازه هم از وزیر جنگ وقت ما گرفته شده و از گمرک ما هم عبور کرده است و مخصوصاً ما دوسیه های گمرکی این کار را خواستیم ولی يك آبهائی و شلتاق هائی هم در این قضیه بوده است و این محل کلام نیست و بهمین مناسبت بوده است که کمیسیون بودجه معتقد بوده است که این دعوی را يك مقدار زیادی تنزل بدهد تا بحقیقت امر برسد یعنی فرانك طلائی که مطالبه میکردند چون در آن عصر فرانك طلا و کاغذ در يك عرض بوده است قیمتش را ما حالا فرانك کاغذ حساب میکنیم و این دعوی را تنزل داده ایم و آورده ایم باین و کمیسیون بودجه در حقیقت شازده يك این دعوی را بیشتر صحیح نمیدانسته و این خبری هم که داده شده است بالاخره قطع دعوی را نمیکند و باید آقایان يك قدری بیشتر باین ماده مراجعه کنند این خبر کمیسیون بودجه دعوی را قطع نمیکند یعنی ما در نانی باید يك اسناد و يك مدارک و چیزهائی را که کمپانی میگوید در دست دارد و در مقابل آنها پرداختهائی نشده آنها را رسیدگی کنیم و همینطور دولت هم رسیدگی کند برای اینکه ممکن است در موقعی که محاسبه کمپانی را ختم مینماید توی آن اسناد و دوسیه ها و مدارکی که در دست کمپانی است يك چیز هائی بیرون بیاید که دیگران مدیون باشند و دولت ایران مدیون نباشد این ها يك مسائلی است که در موقع پرداخت معلوم میشود. فقط ما يك اعتبار و اجازه بدولت داده ایم که برود دوباره با کمپانی داخله محاسبه شود و به بیند اگر نا این درجه ها دولت را مدیون میدانند بپردازند بعضی از آقایان این موضوع را تشبیه میکنند بمسئله

بوداغیانس در صورتیکه هیچ شباهت باو ندارد و اینجاست يك تمهیدی است در مقابل يك خریدی از يك کمپانی. این عنوانش این است در صورتیکه موضوع بوداغیانس داخل در این عنوان نبوده است تا باینجا نرسد باید رعایت شود که دولت سیاست های مختلفی دارد سیاست اقتصادی دارد سیاست خارجی دارد سیاست داخلی دارد اینها همه در مسائل باید رعایت شود. مسائلی که در مجلس مطرح میشود بیشتر باید جنبه سیاسی آنرا رعایت کرد و مخصوصاً امروز که ما يك احتیاجاتی داریم جنبه سیاسی و اقتصادی در مسئله بیشتر باید رعایت شود. این کمپانی بمناسبت این دعوی که دارد و هنوز ما نمیدانیم این دعوی صحیح است یا خیر و بالاخره تا امروز که بیست سال بوده است مشغول رسیدگی بوده اند بعقیده بنده من غیر حق يك تبلیغاتی بر علیه سیاست اقتصادی ما در خارج کرده است و البته ما هم مکلفیم دعوی او را رسیدگی کنیم اگر حق دارد باو بدهیم حق هم ندارد باو بگوئیم توحق نداری و بدینا هم ثابت کنیم که این پروپا گاند های کمپانی صحیح نیست. در هر صورت این قبیل قضایا باید حل شود و تمام شود و نباید بماند. یکی از مسائلی که کمیسیون بودجه مخصوصاً طرفدار اوست و این خبر را در روی این سیاست تقدیم مجلس شورای ملی کرده است این است که این قضیه بیش از این نباید بماند و بالاخره البته رأی اکثریت مجلس و رسیدگی آقایان در درجه اول قاطع قضیه خواهد بود لکن باید قطع بشود برای اینکه ما میخواهیم امروز داخل يك مراحل جدیدی بشویم و نباید اجازه بدهیم که این جور حرفها برای این نوع مبلغ جزئی در خارج نسبت ما داده شود اما يك موضوع دیگری را هم میخواهیم عرض کنم و آن این است که البته در مسائل عادی که فرضاً فلاں لایحه معارف یا مالیه که میآید به مجلس در اینها اعتماد و عدم اعتماد نسبت بدولت آنقدرها معلوم نمیشود. اینطور مسائل مهمه است که دولتی که طرف اعتماد

اکثریت مجلس است بالاخره باید باو تا درجه اعتماد داشت که این قبیل مسائل را از نقطه نظر خارجی و سیاسی و اقتصادی برود حل کند.

رئیس -- دو فقره پیشنهاد در این موضوع رسیده است کازرونی - مذاکرات کافی نیست

رئیس -- راجع بدستور مجلس است باید قرائت شود (شرح ذیل خوانده شد)

نظر باینکه فرصت رجوع بدوسیه شنیدر پیدا بشود تقاضا مینماید مذاکره در آن همانند برای جلسه آتی. مدرس بنده پیشنهاد میکنم مذاکره در لایحه شنیدر همانند برای جلسه شنبه. عراقی

رئیس -- آقای مدرس

مدرس - بنده این پیشنهاد را اول نوشته بودم و خیال میکردم شاید من رجوع نکرده ام و آقایان رجوع کرده اند ولی از مذاکراتی که آقایان کردند دیدم تقریباً همان تردید مرا دارند لهذا تقاضا کردم که باشد برای جلسه دیگر. آقای وزیر بک عقابدی داشتند اما آقای مخبر مثل اینکه بک عقابدی اصلاحی در نظر داشتند نه عقابدی رانی. لهذا ما هم باید رجوع نمائیم شاید بک چیزی کشف شود بنا بر این خوب است همانند روز شنبه مطرح شود

مخبر - البته رأی مجلس قاطع است و اگر رأی بدهند تاخیر شود بنده چه عرض کنم ولی بنده نظر اصلاحی نداشتم و نظر بنده این بود که در کمیسیون اصلاحات شده است و نظر قطعی کمیسیون هم همان چیزی است که تقدیم مجلس شده است.

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم با پیشنهاد.

رئیس -- بفرمائید

آقا سید یعقوب - بنده خواستم این مسئله را بعرض مجلس برسانم بعد هم قضاوت با خود مجلس است خود آقایان هم کاملاً مستحضرنند که بنده همیشه

آلمانی است مطرح است. طبع و توزیع هم شده و پیش آقایان موجود است. آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده آنوقت هم عرض کردم که اگر ما محتاج هستیم استخدام کنیم و اگر محتاج نیستیم این کنترلات را در باره آن شخص اول نکنیم بعد گفتند خبر کمال احتیاج را داریم و اینها کارهای بر جسته کرده اند حقوقش را هم گفتند سال اول صد تومان بوده رسید به سیصد و پنجاه تومان و خرج سفر و خانه و سایر مخارج هم بایشان داده شود و مجلس هم رأی داد و صلاح دانست. البته صلاح است. حالا بکنفر دیگر را باز هم برای مطبعه میخواهند بنده عرض میکنم در این شهر مطبعه خیلی آمده است به بینیم هیچکس متخصص امریکائی یا آلمانی برای آن آورده است. بنده گرچه تصدیق میکنم که این مطابع کوچکتر بوده و کارهای این مطبعه را نکرده و نمیتوانسته اند بکنند و این مطبعه بزرگتر است و کارهای بزرگتر می کند ولی بکنفر آلمانی که استخدام کردیم و تقریباً سالی شش هزار تومان تمام میشود با کرایه خانه و اینها همای بکنفر برای ما بس است اگر محتاج هستند همین بکنفر این اداره را اداره کنند و ما را محتاج بیکی دیگر نکنند. برای بک مطبعه بک آلمانی بس است دیگران هم در تحت نظر او کار می کنند دیگر دومی چرا؟ حالا هم اگر این عریاض بنده را نمی شنوید دو نفر دیگر پنج نفر دیگر بیاورید ولی استدعا می کنم ملاحظه بکنید آیا صلاح ما هست صرفه ما هست بکنید اگر نیست بک رخی باین مملکت بکنید که این قدر این خرجها نشود

رئیس -- آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - بنده نمیدانم آقای فیروز آبادی که این قدر راجع بصلاح و صرفه مذاکره میفرمایند تشخیص صلاح و صرفه را چگونه داده اند؟ میفرمایند کارخانه بیاورند آیا عقیده دارند که کارخانه بیاورند بی معلم و بی متخصص باشد؟ این چیز غریبی خواهد بود!! می

فرمایند بک ماشین جدیدی بیاورید بدون آنکه کسی خبر داشته باشد که چگونه این را باید نصب کرد ماشین را از فرانک بیاورند و بچارهای اینها آن را نصب کنند و اصلاح کنند؟ متأسفانه ایشان رئیس کمیسیون محاسبات هستند ولی هیچ وقت تشریف نیاورند که دقت در این قبیل قضایا بکنند این مطبعه مجلس است و در عحوطه مجلس است. دوائر دولتی که نیست اگر واقعاً می خواستید دقت در عمل بفرمائید یا می گذاشتید در مطبعه و مطلع میشدید. اداره مباشرت زیر دست خودتان است تشریف می آوردند آنچه و ملاحظه میفرمودید و آنوقت تصدیق میکردید که انوموزر کارش در قسمت فنون مطبعه است که الوان را چگونه ترکیب کنند کار را چگونه ترتیب بدهد بفرمایند بیرون بیاورید ولی این شخص کارش این نیست این شخص کارش نصب ماشین آلات است. یا اگر خرابی در ماشین آلات پیدا شد آنها را اصلاح کند و قتیکه بنده این شخص را در آلمان کنترلات کردم اطلاع از همه ماشین آلات نداشت ما از بیست و هفت کارخانه ماشین خریدیم و این شخص سه ماه تمام رفت و اطلاعات آن کارخانجات را حاصل کرد تصور میفرمائید که هرکس آمد اینجامیتواند همه کار بکند و در هر چیزی دخالت کند؟ بک مثل مختصری عرض میکنم بنده رفتم از کپانی تلفون در آلمان توضیحاتی خواستم راجع بیک دستگاه تلفن مهندسی را به بنده معرفی کردند که توضیحات به بنده بدهد تا بک حدی به بنده توضیحات داد و در قسمت دیگر گفت که تکلیف من نیست و اینها را دیگر من اطلاع ندارم و مهندس دیگری باید توضیح بدهد در آن قسمت که متخصص است پس تصور فرمائید که هرکس آمد اینجا متخصص در همه کارها است و میتواند در هر کاری مداخله کند ما کوشش خودمان را کردیم که اگر ممکن باشد هیچ نخواهیم دیدیم نمیشود. زیرا ماشینهای جدیدی خواسته ایم که در راه است و میرسد و باید این شخص بمالد و ماشینها را سوار

کمیسیون تهیه بودجه خراج نوبت پیدا کند اصلاح نماید و باید در این خصوص
هم زیاد بدهد و برود از این جهت هم بود که فقط یکساله
اولی را استخدام کردیم که این عملیات را بکند و این را هم
اداره مباشرت لازم داشته است. حالا اگر آقایان بخواهند
مختارند.

رئیس - جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود بشور در مواد آقایانیکه
موافقتند قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱ - اداره مباشرت مجلس مجاز است مسیو
ویلهم وبر تبعه آلمان مقیم فعلی طهران را از اول آوریل
۱۹۲۷ مطابق ۱۲ فروردین ۱۳۰۶ لغایت یکسال
شمسی برای مکانیکی ماشینهای موجوده و سوار کردن و
بکار انداختن بقیه ماشین های مطبعه مجلس استخدام
نماید.

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - میخواستم عرض کنم آن قسمتی را
که تاریخ ایرانی مقدم باشد بر تاریخ مسیحی اصلاح
نفرمائید.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده دیگر عرضی ندارم

رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده هم همین قسمترا میخواستم عرض کنم
که آقای ارباب فرمودند

رئیس - با تقدیم و تاخیر این قسمت رأی میگیریم آقایانیکه
موافقتند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوم

باید دخل و خرج داشته باشد؟ بحسب مدت این
کنترلات هم که منقضى شد باز سه مقابل این مبلغ
علاوه خواهند کرد و بالاخره تمام عوائد مطبعه میرود
توی جیب اینها

مخبر - اولاً این مطبعه برای مجلس نیست اسمش
مطبعه مجلس است و کار های مهمی این مطبعه کرده
است و يك قسمت احتیاجات ما را از خارجه رفع
کرده است از قبیل چاپ کردن بعضی اوراق بها دار و
نمبر هائی که حقیقه خیلی برای ما اسباب زحمت شده
بود. ثانیا میخواهم با آقای فیروز آبادی هم يك مسئله
را تذکر بدم که این مطبعه مربوط بسایر مطابع
نیست این مطبعه بقوه برق کار میکند سایر مطابع بقوه دست
کار میکنند و متخصص لازم ندارند آقای عدل فرمودند
دوسه مقابل حقوق اینها بالا رفته است بنده میدانم
از کجا میفرمایند؟ بعلاوه برای یک نفر متخصص خارجی
دویست تومان کمتر که نمیشود داد زیرا امرش نمیگذرد
بنابراین تصرر میکنم اشکالی نداشته باشد.

رئیس - آقای ارباب

ارباب کیخسرو - در موضوع ضرورت مطبعه با عدم
ضرورت آن بنده نظری ندارم و گمان میکنم بعد از آنکه
مجلس مکرر رأی داد دیگر مذاکره در آن باب موضوعی
ندارد و مطبعه يك مطبعه است که مجلس بر پا کرده
و هر وقت هم که رای بدهند مطبعه صلاح نیست اداره
مباشرت اطاعت خواهد کرد ولی ناوفقی که مجلس رای
نداده است اداره مباشرت مطبع اکثریت مجلس شورای
ملی است و اداره خواهد کرد و در قسمت سایر متخصصین
هم که فرمودند البته اگر این شخص و آن شخص دارای
همان مقام مهندسی درجه اول بودند اداره مباشرت هم
همان حقوق را پیشنهاد میکرد ولی دویست تومان برای
يك نفر متخصص متکالیست که از آلمانیان
بیايند اینجنا زیاد نیست و در آنجا بنده عرض کردم
در موافقتی که بنده اینها را استخدام میکنم بلكه وضعیت

مخصوصی در آلمان بود کارگر خیلی ارزان بود و ممکن
بود با این مبلغ استخدام کنیم ولی آن وضعیت باقی
نماند و ما همه این حسابها را کرده ایم اگر ما این شخص
را جواب کنیم و مطابق کنترلات سابق بکنفر دیگر
استخدام نمائیم مخارج آمدن را هم بدهیم نازه آن وقت
با این مقیاسی که دولت برای کنترلتها گرفته است و
بالا رفته است آیا موفق میشویم باین ارزانی کنترلات
نمائیم دیدیم که این اصلاح نزدیکتر است لیکن چون محل
احتیاج خود ما را ناپسندیدیم بدین بیش از یکسال کنترلات
نکردیم.

رئیس - آقای فیروز آبادی پیشنهاد کرده اند که در سال
یکهزار و دویست تومان داده شود

فیروز آبادی - خود آقای ارباب تصدیق فرمودند که
این شخص متخصص رفت و سه ماه کار را یاد گرفت پس
معلوم میشود که این کار مهمی نیست اولاً کاری که
در ظرف سه ماه یاد گرفته میشود چرا باید ایرانیها
یاد نگرفته باشند بر فرض که ایرانیها یاد نمیگیرند یا بیرونند
یاد بگیرند این شخص که سه ماه رفته است یاد گرفته است
صد تومان او را بس است برای اینکه متخصص فقط با خط آهن
یا آهن ذوب کنی که نیست متخصص کار گذاشتن ماشین
های مطبعه است بنا بر این دویست تومان حقوق برای
او زیاد است گرچه بنده هر چه عرض می کنم نتیجه
بعکس می بخشد ولی نتیجه حرفهای بنده بلكه وقتی ظاهر
میشود و نتیجه اش متوجه خود مجلس میشود

مخبر - بنده بنوبه خودم تشکر میکنم از آقای
فیروز آبادی که باز دایره مخالفت بیرون گذاردند و صد تومان
جلو آمدند بنا بر این همانطور که گفته شد این يك نفر متخصص
لغت برای شوار کردن ماشینهای مطبعه و غیر از این هم ما
متخصص لیداریم و الساعه ماشین آلات در راه هست و اگر
ما میخواهیم از این شخص صرف نظر کنیم آن ماشین هائی که وارد
میشود از این میرود و بطوری هم که گفته شد يك نفر متخصص
آلمانی نمیتواند با ما همی صد تومان زندگانی کند و بنده